

Базан Олександр Вікторович,
аспірант Хмельницького університету
управління та права, м. Хмельницький, Україна,
ORCID ID 0000-0001-9400-4755

ПОНЯТТЯ ТА СУТНІСТЬ ВЗАЄМОДІЇ СУБ'ЄКТІВ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА

Стаття присвячена теоретичному дослідженню питань щодо визначення поняття та сутності взаємодії суб'єктів адміністративно-правової охорони навколишнього природного середовища в Україні. Зроблено висновок, що взаємодія суб'єктів адміністративно-правової охорони навколишнього природного середовища в Україні – це погоджений за місцем, часом і характером комплекс певних заходів, що передбачає своєчасний обмін інформацією між відповідними суб'єктами, одночасність проведення планових заходів, відповідальність і взаємний контроль, здійснюваних з метою забезпечення охорони довкілля (екологічної безпеки), а також недопущення шкідливих впливів на навколишнє природне середовище.

Ключові слова: навколишнє середовище, довкілля, екологічна безпека, навколишнє природне середовище, тваринний світ.

Сучасний стан забезпечення охорони навколишнього природного середовища в Україні упродовж останніх років погіршився. Засмічення довкілля різноманітними відходами як промислового, так і побутового характеру, зниження якості харчових продуктів та питної води, забруднене атмосферне повітря тощо – усе це далеко не повний перелік негативних факторів, властивих не тільки нашій країні, а й усьому світові.

З огляду на це, постає нагальна потреба в урегулюванні вказаних процесів як правовими, так і організаційними заходами. У цьому контексті варто погодитися з тим, що сучасна система забезпечення охорони навколишнього природного середовища має ґрунтуватися на взаємодії органів державної влади, органів місцевого самоврядування, а також громадських формувань, що вимагає покращання правової бази й вивчення міжнародного досвіду щодо вирішення екологічних проблем [1, с. 110].

Окремим аспектам вказаної проблематики присвятили свої дослідження такі вчені, як В.В. Бондаренко, П.А. Гагай, А.П. Гетьман, І.А. Городецька, А.С. Євстігнєєв, О.М. Єщук, Н.І. Золотарьова, І.Д. Казанчук, В.І. Книш, Л.П. Коваленко, Н.О. Комісарук, В.В. Костицький, Є.В. Курінний, О.Я. Лазор, В.А. Лазоренко, Г.М. Левіна, М.В. Лошицький, В.К. Матвійчук, М.М. Сливка, О.О. Сурілова, Н.Л. Тішкова, О.А. Улютіна, М.В. Шиленко та ін. Однак незважаючи на численні наукові праці, комплексного теоретичного дослідження питань щодо поняття та сутності взаємодії суб'єктів адміністративно-правової охорони навко-

лишнього природного середовища в Україні не проводилося, що, у свою чергу, свідчить про актуальність указаної статті, метою якої є визначення взаємодії суб'єктів адміністративно-правової охорони навколишнього природного середовища в Україні.

Будь-яка соціальна система – це, перш за все, сукупність компонентів, частин, елементів, які взаємодіють. Зазначені складові “можуть належати до різних рівнів організації соціальної системи та, відповідно, формувати окремі блоки, структурні утворення всередині системи” [2, с. 74]. Кожний орган, що входить до системи суб'єктів адміністративно-правової охорони навколишнього природного середовища України, виступає певним чином упорядкованою сукупністю компонентів чи елементів. Водночас своєрідним елементом цієї системи виступають і окремі працівники цих органів, оскільки вони здатні самостійно вирішувати завдання та здійснювати функції, які властиві цим органам [3, с. 41]. У наведеному положенні підкреслюється структурний аспект системи. Водночас будь-яка система має й інший – функціональний, аспект, адже є сукупністю елементів, об'єднаних зв'язками таким чином, що забезпечується цілісна її функція [4, с. 92]. Саме тому система повинна розглядатися як структурно-функціональна єдність окремих взаємопов'язаних елементів, що реалізують покладені на неї функції в умовах конкретного зовнішнього середовища.

Кожна соціальна система може бути представленою як об'єкт соціальної природи, із характерною структурою, різнорідними внутрішніми і зовнішніми відносинами, комплексом своєрідних виконавчих функцій. Яку б соціальну систему ми не взяли, це завжди комплекс тісно пов'язаних між собою частин та елементів. Нормальне функціонування системи перебуває в прямій залежності від погодженості та єдності їхніх дій. Сказане повною мірою стосується й такої системи соціального управління як система суб'єктів адміністративно-правової охорони навколишнього природного середовища України.

Як наслідок, існують поняття організаційної і функціональної структур соціальних систем, а також їх ієрархії, про що йшлося вище. Специфічною соціальною системою державно-правової природи, яка виконує функції забезпечення охорони навколишнього природного середовища України, є органи системи охорони навколишнього природного середовища України (наприклад, Міністерство енергетики та захисту довкілля України (Мінекоенерго), Державна екологічна інспекція України (Держекоінспекція), Державне агентство водних ресурсів України (Держводагентство), Державне агентство лісових ресурсів України (Держлісагентство) та інші).

Теорія управління розглядає соціальну систему як цілісну та динамічну сукупність взаємопов'язаних частин і елементів [5, с. 23–29]. Чим складніші та різноманітніші завдання, які розв'язує система, тим більше вона роздроблена на частини та елементи, тим складніше управління такою системою. У зв'язку з цим, постає дуже важлива проблема управління, зокрема забезпечення погодженості та єдності функціонування частин та елементів системи, тобто їхня взаємодія.

На органи, що входять у систему адміністративно-правової охорони навколишнього природного середовища України, державою покладено виконання широкого кола завдань, які реалізуються через виконання значної кількості

різноманітних функцій та підфункцій. Розмаїття й відмінність цих функцій у остаточному підсумку визначають їх функціонально-галузеву й адміністративно-територіальну структуру. Цілком зрозуміло, якщо діяльність кожної частини, кожного елемента цієї системи не буде скоординованою належним чином, то вони не зможуть успішно виконувати як загальне завдання, що постають перед системою загалом, так і завдання, котрі складають зміст їх діяльності на локальному рівні.

Будь-який орган, що входить до системи адміністративно-правової охорони навколишнього природного середовища України, складається з цілого ряду структурних підрозділів (департаментів, управлінь, відділів, відділень тощо), які складають необхідний набір компонентів системи, у якості котрої може розглядатися кожний орган системи в досліджуваній сфері. Разом з тим, усі складові цих органів пов'язані не тільки між собою, але й і з системою взагалі. Вони впливають одне на одне. Такий взаємовплив, як і будь-який соціальний тип взаємодії, обумовлений, з одного боку, особливостями та конкретно-історичним рівнем розвитку матеріальних об'єктів та умов, а з іншого, – самою людиною – працівником цих органів [6, с. 70–73].

Слід підкреслити, що взаємодія як компонент, ланка, системна якість, властива усім соціально-організованим системам і передовсім системам, організованим державно-правовим чином. У свою чергу, особливістю державно-правової організації соціальних систем є те, що вони належать до формальної соціальної організації, яка становить результат свідомого конструювання соціальних зв'язків. Формальна організація характеризується цільовою заданістю, яка полягає в визначенні та нормативно-правовому установленні й закріпленні способів і форм взаємодії елементів соціальної системи залежно від типу, виду, роду, рівня цих систем, цілей та завдань їх формування. Для цього типу соціальної організації є характерним для використання засобів і механізмів організаційно-структурного, нормативно-регулюючого та функціонально-управлінського впливу на формування, встановлення й розвиток відношень певного типу (виду). Цей тип передбачає цільову мотивацію щодо вибору організаційно-структурних засобів формування, функціонування та розвитку соціальних підсистем залежно від конкретно-історичних, економічних, соціально-політичних умов. Взагалі формальний тип організації та взаємодії складових соціальних систем може забезпечити ефективність розвитку відповідних процесів лише в тому випадку, якщо: по-перше, він об'єктивно віддзеркалює соціальні потреби; по-друге, формує науково обґрунтовані засоби, механізми, форми і способи задоволення, вирішення соціальних потреб чи завдань; по-третє, визначальне місце серед засобів, механізмів, форм і способів посідають організаційно-правові; по-четверте, враховуються властиві цьому типу закономірності та тенденції суспільного розвитку. В умовах же сьогодення, коли до соціально-правових систем (у т.ч. у сфері охорони навколишнього природного середовища), висувуються якісно нові вимоги, необхідний також комплекс заходів щодо набуття ними таких властивостей, які б забезпечили їм здатність до швидкої перебудови структурних і функціональних зв'язків [7, с. 41–42].

Усі організаційно-інституційні складові системи адміністративно-правової охорони навколишнього природного середовища України певним чином пов'язані

поміж собою й системою загалом. Вони здійснюють одна на одну такий вплив, який за своєю сутністю і природою може мати керівний або інформаційний характер. Безпосередній керівний вплив, необхідною умовою якого виступають відносини підпорядкованості, здійснюється вищим органом чи його структурним підрозділом на нижчий орган або його структурний підрозділ. Вплив цього виду виступає як форма взаємозв'язку суб'єкта і об'єкта управління.

Взаємодія в системі адміністративно-правової охорони навколишнього природного середовища України – не самоціль, а засіб і форма здійснення практичної діяльності. При цьому, вдосконалення взаємодії виступає як динамічний процес розв'язання відповідних проблем у вказаній сфері. Постійною її метою є оптимізація управління, що забезпечує максимально ефективне функціонування соціальної системи. Оптимізація передбачає цілеспрямовану реалізацію комплексу заходів, що відповідають певним умовам. Головними з цих умов є: а) постановка науково обґрунтованих цілей управління; б) наявність матеріально-технічних, фінансових, часових, кадрових, інформаційних та інших ресурсів, що забезпечують досягнення намічених цілей; в) визначення раціональних шляхів виконання практичних завдань. Крім того, оптимізація системи управління передбачає наявність об'єктивних критеріїв оцінки ефективності її функціонування [8, с. 11–15].

Також для системи адміністративно-правової охорони навколишнього природного середовища України характерною є розгалужена мережа зовнішніх та внутрішніх інформаційних зв'язків, що забезпечують: передачу інформації між органами системи МВС України, з одного боку, і вищими органами державної влади – з іншого; взаємний інформаційний обмін між органами та іншими відомствами і громадськими організаціями; передачу керівної та повідомляючої інформації між апаратами управління й відповідними системами; циркулювання інформації вказаного характеру між керівництвом органу та іншими управлінськими ланками; обмін та циркулювання інформацією між управліннями – відділами – відділеннями служб органів системи адміністративно-правової охорони навколишнього природного середовища України.

У соціальному управлінні погодженість функціонування частин та елементів системи досягається через координацію та взаємодію. У літературі комплексно проблема координації та взаємодії розроблена ще недостатньо. У працях вчених-управлінців розглядаються окремі аспекти цієї проблеми, але в них відсутнє єдине і чітке уявлення про самі поняття взаємодії та координації. Так, на думку одних вчених, взаємодія та координація – це слова-синоніми, які означають погодженість [9]; на думку інших, взаємодія – це більш широке поняття, ніж координація [10]; на думку третіх, навпаки, більш широким поняттям є координація [11, с. 103–127]; четверті вважають координацію за організацію взаємодії [12, с. 16].

Слід зазначити, що на сьогодні юридична наука не виробила єдиного підходу до понять “взаємодія”, “координація” тощо. Зазначені поняття не визначено і в правових актах, хоча вони досить часто в них зустрічаються. Взаємодія взагалі – це “філософська категорія, що відображає процеси впливу різноманітних об'єктів одне на одного, їх взаємообумовленість, зміну стану, взаємоперехід, а також

породження одним об'єктом іншого. Взаємодія становить вид безпосереднього або опосередкованого, зовнішнього або внутрішнього відношення зв'язку” [13, с. 81]. Деякі автори називають категорію взаємодії адміністративно-правовою [14, с. 25], що, на нашу думку, можна робити лише із застереженням “у спеціальному змісті”. Загальноприйнятим у наукових колах є те, що при вирішенні спірних та широких за змістом питань необхідно спиратися на визнану в теорії права ідею взаємозалежних підходів – філософського, спеціально-юридичного і соціологічного [15, с. 27].

Розглядаючи взаємодію як філософську категорію, зазначимо, що вона відображає процеси впливу об'єктів один на одного, їх взаємну зумовленість і породження одним об'єктом іншого [16, с. 57]. Виходячи з цього, взаємодія є універсальною формою руху, розвитку й визначає існування і структурну організацію будь-якої матеріальної системи [17, с. 75].

В.О. Малюткін визначає, що філософській категорії “взаємодія” властива наявність: а) таких відносин (зв'язків), які дають змогу об'єктам впливати одне на одного; б) власне впливу, у результаті якого відбуваються взаємні трансформації суб'єктів, що взаємодіють [18, с. 40].

Отже, взаємодія є однією із загальних форм взаємозв'язку між явищами, сутність яких полягає у зворотному впливі одного предмета чи явища на інше. Вона відбувається в просторі й часі та є специфічною для кожної з форм руху матерії [19, с. 213]. Таким чином, для категорії “взаємодія”, з погляду філософії, характерними є: по-перше, наявність фактичних та стійких зв'язків, по-друге, таких зв'язків, що дозволяють об'єктам впливати одне на одного; по-третє, наявність самого впливу, у результаті якого відбувається взаємна зміна взаємодіючих сторін.

У науковій літературі взаємодію розглядають як одну з основних філософських категорій, що відображає процеси впливу різних об'єктів одне на одного, їх взаємну зумовленість і зміну стану або взаємоперехід, а також заснування одного об'єкта за допомогою іншого, обміну інформаційними потоками. Система визначається як комплекс елементів, що перебувають у взаємодії. З цього випливає, що системи в ізольованому вигляді, поза зв'язками із суміжними системами і середовищем функціонування, фактично не існує. Не можна забувати і про те, що елементи системи мають перебувати в причинно-наслідковому зв'язку між собою та з системою загалом і бути інформаційно самостійними та незалежними, що простежуємо у випадку територіальних і транспортних органів внутрішніх справ.

У тлумачному словнику сучасної української мови поняття “взаємодія” визначено як взаємний зв'язок між предметами дії, а також погоджену дію між ким-, чим-небудь [20, с. 185]. Визначення поняття взаємодії в спеціальній, зокрема юридичній, літературі неоднозначне. Так, О.М. Бандурка відзначає, що взаємодія – це стан взаємовідносин, а взаємовідносини – це процес взаємозв'язку [21, с. 77]. Термін “взаємодія” учені розглядають також як одну з основних форм трудової діяльності, що здійснюється через суспільні відносини між людьми, а також у відносинах і зв'язках різних об'єктивно зумовлених видів життєдіяльності.

Отже, як бачимо, взаємодія постає інтегральним чинником об'єднання органів адміністративно-правової охорони навколишнього природного середовища в певну

цілісну систему, що в процесі функціонування змінюється порівняно з первинним станом. Таким чином, взаємодія передбачає динамічність суб'єктів, що взаємодіють, і системи загалом.

Беручи до уваги зазначене вище, під взаємодією суб'єктів адміністративно-правової охорони навколишнього природного середовища в Україні, на нашу думку, можна розуміти погоджений за місцем, часом і характером комплекс певних заходів, що передбачає своєчасний обмін інформацією між відповідними суб'єктами, одночасність проведення планових заходів, відповідальність і взаємний контроль, здійснюваних з метою забезпечення охорони довкілля (екологічної безпеки), а також недопущення шкідливих впливів на навколишнє природне середовище.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. *Сливка М.М.* Взаємодія суб'єктів охорони навколишнього природного середовища (адміністративно-правовий аспект): дис. ... канд. юрид. наук. Львів, 2018. 214 с.
2. Теория государственной-правовой организации / под ред. Е.Б. Кубко. К.: Юринком, 2009. 592 с.
3. Адміністративна діяльність органів внутрішніх справ. Загальна частина: підручник / під заг. ред. І.П. Голосніченка, Я.Ю. Кондратьєва. К.: Укр. акад. внутр. справ, 1995. 177 с.
4. Научная организация управления органами внутренних дел / под ред. Г.В. Зуйкова. М.: Акад. МВД СССР, 1984. 313 с.
5. Управленческие процедуры / отв. ред. В. М. Лазарев. М.: Наука, 1988. 271 с.
6. *Афанасьев В.Г.* Системность и общество. М.: Прогресс, 1980. 252 с.
7. *Клюев О.М.* Проблемы взаимодействия подразделов органов внутренних дел на региональном уровне: дис. ... д-ра юрид. наук. Х., 2010. 422 с.
8. *Юсупов В.А.* Правоприменительная деятельность органов управления. М.: Юрид. лит., 1979. 136 с.
9. *Керженцев П.М.* Принципы организации. Избранные произведения. М.: Экономика, 1968. 339 с.
10. *Плишкин В.М.* Теория управления органами внутренних дел: підручник / за ред. Ю. Ф. Кравченка. К.: НАВСУ, 1999. 702 с.
11. *Мангутов И.С., Уманский Л.И.* Организатор и организаторская деятельность. Л.: ЛГУ, 1975. 185 с.
12. Научная организация управления в аппаратах милиции / под ред. Ю.М. Козлова. М.: Юрид. лит., 1975. 243 с.
13. Философский энциклопедический словарь / под ред. П.Н. Федосеева, С.М. Ковалева. М.: Советская энциклопедия, 1980. 672 с.
14. *Полищук А.Д.* Понятие взаимодействия милиции и добровольных дружин в охране общественного порядка: учебное пособие. К.: Наукова думка, 1982. 44 с.
15. *Кулик В.П.* Методология правоотношений. М.: Вако, 2009. 421 с.
16. Философский энциклопедический словарь / под ред. С.М. Ковалева, В.Г. Панова, П.Н. Федосеева. М.: Советская энциклопедия, 1983. 840 с.
17. Юридический энциклопедический словарь / под ред. А.Я. Сухарева. М.: Советская энциклопедия, 1987. 528 с.
18. *Малюткин В.А.* Организация взаимодействия подразделений органов внутренних дел в осуществлении профилактики преступлений. Лекция № 13 / под ред. Г.А. Аванесова. М.: РИО МВД СССР, 1976. 447 с.
19. Взаємодія. Українська радянська енциклопедія. Головна редакція української радянської енциклопедії: у 12 т. / гол. редкол.: М.П. Бажан (голова) [та ін.]. К.: УРЕ. К., 1978. Т. 2. С. 213.
20. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. В.Т. Бусел [та ін.]. К.: Ірпінь: ВТ "Перун", 2003. 1440 с.
21. *Бандурка О.М.* Управління в органах внутрішніх справ України. Х.: Ун-т внутр. справ, 1998. 480 с.

REFERENCES

1. *Slivka, M.M.* (2018) Vzaiemodia subiektiv okhoroni navkolishnoho prirodnoho seredovishha (admini'strativno-pravovyi aspekt). "Interaction of Environmental Subjects (administrative legal aspect)": thesis. ... cand. of science of law. Lviv. 214 p. [in Ukrainian].
2. Teoriia gosudarstvenno-pravovoi organizatsii. "Theory of State Legal Organization / ed. E.B. Kubko. K.: Yurinkom, 2009. 592 p. [in Russian].
3. Administrativna diialnist orhaniv vnutrishnikh sprav. "Administrative Activities of Law Enforcement Agencies. General Part": textbook / eds I.P. Holosnichenko, Y.Yu. Kondratiev. K.: 1995. 177 p. [in Ukrainian].
4. Nauchnaya organizatsiya upravleniya organami vnutrennikh del. "Scientific Organization of the Management of Internal Affairs" / ed. G.V. Zuykova. M.: Acad. USSR Ministry of Internal Affairs, 1984. 313 p. [in Russian].
5. Upravlencheskie procedury. "Management Procedures" / ed. V.M. Lazarev. M.: Nauka, 1988. 271 p. [in Russian].
6. *Afanasyev, V.G.* (1980) Sistemnost i obshchestvo. "Systematicity and Society". M.: Progress. 252 p. [in Russian].
7. *Klyuyev, O.M.* (2010) Problemi vzayemodii pidrozdiliv orhaniv vnutrishnikh sprav na rehionalnomu rivni. "Problems of an Interaction of Divisions of Law-Enforcement Bodies at Regional Level": thesis. Ph.D. H.. 422 p. [in Ukrainian].
8. *Yusupov, V.A.* (1979) Pravoprimeritel'naya deyatelnost organov upravleniya. "Law Enforcement Activities of Governing Bodies". M.: Jurid. lit. 136 p. [in Russian].
9. *Kerzhenczev, P.M.* (1968) Printsipy organizatsii. Izbrannyye proizvedeniya. "Principles of Organization. Selected Works". M.: Economics. 33 p. [in Russian].
10. *Plishkin, V.M.* (1999) Teoriia upravlinnia orhanami vnutrishnikh sprav. "Theory of Management of the Bodies of Internal Affairs": textbook / editor Yu. F. Kravchenko. K.: NAVSU., 702 p. [in Ukrainian].
11. *Mangutov, I.S., Umanskiy, L.I.* (1975) Organizator i organizatorskaya deyatelnost. "Organizer and Organizational Activities". L.: LGU, 1975. 185 p. [in Russian].
12. Nauchnaya organizatsiya upravleniya v apparatakh militsii. "Scientific Organization of Management in Police Devices" / ed. Yu. M. Kozlov. M.: Jurid. lit., 1975. 243 p. [in Russian].
13. Filosofskii enciklopedicheskii slovar. "Philosophical Encyclopedical Dictionary" / eds P.N. Fedosieiev, S.M. Kovaliov. M.: "Soviet Encyclopedia", 1980. 672 p. [in Russian].
14. *Polishhuk, A.D.* (1982) Ponyatie vzaimodeistviya militsii i dobrovol'ny'kh druzhin v okhrane obshchestvennogo poryadka. "The Concept of the Interaction of the Police and Voluntary Squads in the Protection of Public Order": training manual. K.: Naukova dumka, 1982. 44 p. [in Russian].
15. *Kulik, V.P.* (2009) Metodologiya pravootnoshenii. "Legal Relations Methodology". M.: Waco, 2009. 421 p. [in Russian].
16. Filosofskii entsiklopedicheskii slovar. "Philosophical Encyclopedic Dictionary" / eds S.M. Kovalev, V.G. Panov, P.N. Fedoseev. M.: Soviet Encyclopedia, 1983. 840 p. [in Russian].
17. Yuridicheskii ensiklopedicheskii slovar. "Encyclopedical Dictionary of Law" / ed. A.Ya. Sukharev. M.: Soviet Encyclopedia". 1987. 528 p. [in Russian].
18. *Malyutkin, V.A.* (1976) Organizatsiya vzaimodeistviya podrazdelenii organov vnutrennikh del v osushchestvlenii profilaktiki prestuplenii. "Organization of an Interaction between Departments of the Internal Affairs bodies in the implementation of crime prevention. Lecture No 13 / ed. G.A. Avanesova. M.: RIO Ministry of Internal Affairs of the USSR, 1976. 447 p. [in Russian].
19. Vzaiemodiia. "Inter action". Ukrainian Soviet Encyclopedia: in 12 vol. / M.P. Baian (head) [and others]. K.: URE. K., 1978. Vol. 2. P. 213 [in Russian].
20. Velikiy tлумachnij slovník suchasnoyi ukraýinskoyi movy. "Big Eexplanatory Dictionary of Modern Ukrainian Language" / compilers V.T. Busel [and others]. K.: Irpin: Perun, 2003. 1440 p. [in Ukrainian].
21. *Bandurka, O.M.* (1998) Upravlinnia v organakh vnutrishnikh sprav Ukraini. "Department of Internal Affairs of Ukraine". H.: University of Internal Affairs. 480 p. [in Ukrainian].

Bazan Oleksandr,
Postgraduate, Khmelnytsky University
of Management and Law, Khmelnytsky, Ukraine,
ORCID ID 0000-0001-9400-4755

CONCEPT AND NATURE OF THE ADMINISTRATIVE LEGAL ENTITIES OF THE PROTECTION OF ENVIRONMENTAL

Paper is devoted to the theoretical study of the issues of definition of the concept and essence of an interaction between the subjects of administrative and legal protection of the environment in Ukraine. It is emphasized that the current state of environmental protection in Ukraine in recent years has been worsened: environmental pollution by various wastes of both industrial and domestic character, reduced the quality of food and drinking water, polluted atmospheric air, etc. – it is not a complete list of negative factors that are happening not only in our country, but all over the world as well. It is noted that the modern system of environmental protection should be based on the interaction of public authorities, local self-government bodies, as well as public entities; it requires the improvement of legal framework and studying of an international experience in environmental problems solving.

It is noted that the specific social system of state and legal nature that performs the functions of environmental protection of Ukraine are the bodies of the environmental protection system of Ukraine (for example, Ministry of Energy and Environmental Protection of Ukraine, State Ecological Inspectorate of Ukraine, State Agency of Water Resources of Ukraine, State Agency of Forest Resources of Ukraine and others). It is noted that the interaction is an integral factor in the integration of administrative and environmental protection bodies into a single holistic system. Thus, an interaction implies the dynamism of the interacting entities and the system as a whole. It is concluded that the interaction of the subjects of administrative and legal protection of the environment in Ukraine is an agreed on place, time and nature complex of certain measures, which provides timely exchange of information between the relevant entities, simultaneous implementation of planned activities, responsibility and mutual control, implemented to ensure environmental protection (ecological safety) and to prevent harmful effects on the environment.

Keywords: surrounding medium, environment, ecological safety, natural environment, wildlife.

Отримано 17.02.2020